

1. Cad is comhpháirtíocht ann?

Bíonn comhpháirtíocht i gceist nuair a bhíonn gnó ar siúl ag beirt nó níos mó d'fhonn brabús a dhéanamh. Ní mór don chomhpháirtíocht bheith comhdhéanta de bheirt nó níos mó nó uasmhéid de 20 duine.¹ Is féidir le daoine nádúrtha nó comhlachtaí corparáideacha bheith sa chomhpháirtíocht. Úsáidtear an téarma “gnólacht” go minic le tagairt a dhéanamh do chomhpháirtíocht, ach ní eintiteas dlíthiúil ar leith í comhpháirtíocht – is é sin le rá nach bhfuil pearsantacht dhlíthiúil ag comhpháirtíocht atá ar leithligh ó chomhpháirtithe éagsúla na comhpháirtíochta.

2. Cad is comhpháirtíocht teoranta ann?

Cabhraíonn an tAcht um Chomhpháirtíocht Theoranta 1907 le comhpháirtíocht a chruthú ina gcuirtear teorainn le dlíteanas roinnt de na comhaltaí i leith fhiacha an ghnólachta. Is í an teorainn a chuirtear le dlíteanas na gcomhaltaí ná an caipiteal a thugann siad don chomhpháirtíocht. Mar an gcéanna le comhpháirtíocht ghinearálta, ní eintiteas dlíthiúil ar leith í comhpháirtíocht teoranta.

Ní mór do chomhpháirtíocht teoranta, comhpháirtí ginearálta amháin agus comhpháirtí teoranta amháin a bheith aici ar a laghad. Ba chóir 20 duine a bheith sa chomhpháirtíocht ar a mhéad ach amháin nuair a bhíonn comhpháirtíocht i gceist ar féidir léi 10 gcomhalta a bheith aici ar a mhéad, nó i gcás comhpháirtíochtaí infheistíochta agus airgeadais iasachta² ar féidir leo 50 comhalta a bheith acu ar a mhéad.

Tá an comhpháirtí/na comhpháirtithe ginearálta faoi dhlíteanas fhiacha agus dualgais an ghnólachta. Tugann na comhpháirtithe teoranta méid sonraithe caipitil chuig an ngnólacht agus ní gá dóibh íoc as dlíteanais na comhpháirtíochta atá níos mó ná an méid caipiteal seo.

Ní mór do chomhpháirtíocht teoranta bheith cláraithe leis an CRO agus de réir an Achta 1907; nó beidh comhpháirtíocht ghinearálta i gceist atá rialaithe ag an Acht Comhpháirtíochta 1890 agus ag an dlí coiteann. Mura mbíonn comhpháirtíocht teoranta cláraithe mar a éilítear faoin Acht 1907, meastar de réir dlí gur chomhpháirtíocht(aí) g(h)inearálta í/iad an chomhpháirtíocht/na comhpháirtíochtaí t(h)eoranta. Dá bhrí sin, bíonn siad faoi dhlíteanas fhiacha aus dualgais an ghnólachta.

3. Conas is féidir liom comhpháirtíocht teoranta a chlárú?

Ní mór duit na doiciméid seo a leanas a chomhlánú agus a chomhdú:

Foirm LP1 Iarratas ar chomhpháirtíocht teoranta a chlárú
Ba chóir don chomhpháirtí/do na comhpháirtithe ginearálta agus teoranta an fhoirm a shíniú.

Foirm LP3 Ráiteas den chaipiteal curtha ar fáil ag comhpháirtí/comhpháirtithe teoranta
Ba chóir don chomhpháirtí ginearálta an fhoirm a shíniú.
(Ní gá dleacht chaipitil a íoc i láthair na huaire.)

4. Conas a chuirtear in iúl don CRO go bhfuil athrú tagtha ar mo shonraí cláraithe?

Ní mór duit na doiciméid seo a leanas a chomhlánú agus iad a chomhdú:

LP2 Fógra maidir le hathrú ar chomhpháirtíocht teoranta

Foirm LP4 Ráiteas cuideachtaí faoi dhleacht chaipitil
(Ní gá dleacht chaipitil a íoc i láthair na huaire.)

Foirm P1 Doiciméid chuntasaíochta a chur ar ais

¹ Cuirtear teorainn 10 gcomhpháirtí le comhpháirtíocht bhaincéireachta (alt 372 d'Acht na gCuideachtaí 1963). Ar dhóigh eile, ní féidir comhpháirtíocht de bhreis is 20 duine a fhoirmiú go dlíthiúil chun gnó a bheith ar siúl aici atá mar chuspóir aige brabús a dhéanamh don chomhpháirtíocht nó a comhaltaí (alt 376 d'Acht na gCuideachtaí 1963). Ní bhaineann an srian seo le comhpháirtíochtaí de chuntasóirí cáilithe nó aturnaetha nó le haicme chomhpháirtíochta ar bith a ordóidh an tAire Fiontar, Trádála & Nuálaíochta. Ní bhaineann sé le comhpháirtíochtaí a bhunaítear d'fhonn capaill folaíochta a phórú nó leis an ngnó seo a chur chun cinn.

² Alt 376 d'Acht na gCuideachtaí 1963 arna leasú ag ordú faoi alt 13(2) d'Acht na gCuideachtaí (Leasú) 1982 (I.R. Uimh. 506 de 2004).

4.1. Cad iad na doiciméid chuntasaíochta ar gá dom a chomhdú?

Cuirtear de cheangal ar chomhpháirtíochtaí teoranta, nuair is cuideachtaí teoranta iad na comhpháirtithe ginearálta ar fad, doiciméid chuntasaíochta a chur ar ais faoi Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Cuntais) 1993 (I.R. Uimh. 396 de 1993). Ní mór do chomhpháirtíochtaí ginearálta é seo a dhéanamh freisin nuair is cuideachtaí teoranta iad na comhpháirtithe ginearálta.

Áirítear ar na doiciméid chuntasaíochta:

- clár comhardaithe
- cuntas brabúis agus caillteanais
- tuarascáil na gcomhpháirtithe
- tuarascáil an iniúcháora

De réir na Rialachán 1993, baineann Acht na gCuideachtaí (Leasú) 1986 agus Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Cuideachtaí: Grúpchuntais) 1992 (I.R. Uimh. 201 de 1992) le comhpháirtíochtaí teoranta.

Ní mór do bheirt chomhpháirtithe na doiciméid chuntasaíochta a dheimhniú mar chóipeanna dílis - faigheann siad cead ó na comhpháirtithe eile chun é seo a dhéanamh. Ní mór na doiciméid a chur ar aghaidh chuig an CRO tráth nach déanaí ná sé mhí ó dheireadh bhliain airgeadais na comhpháirtíochta (Rial. 20).

5. Cathain a bhíonn comhpháirtíocht theoranta ag teastáil le hainm gnó a chlárú?

De réir an Achta um Chlárú Ainmneacha Gnó 1963, cuirtear de cheangal ar chomhpháirtíocht ainm gnó a chlárú nuair a bhíonn gnólacht ag trádáil faoi ainm gnó nach bhfuil comhdhéanta de shloinnte na gcomhpháirtithe gur daoine aonair iad agus d'ainmneacha corparáideacha na gcomhpháirtithe gur comhlachtaí corparáideacha iad gan rud ar bith a bheith curtha leis an ainm gnó seachas réamhainmneacha na ndaoine aonair nó inisealacha na réamhainmneacha sin. Nuair a bhíonn an t-ainm gnó “AB & Company (AB & Cuideachta)” nó “AB & Co (AB & Cuid)” á úsáid ag beirt chomhpháirtithe (A agus B), ní mór an t-ainm seo a chlárú toisc go gcuirtear rud éigin le hainmneacha na gcomhpháirtithe.

Má chláraítear comhpháirtíocht theoranta faoin Acht 1907 ag úsáid ainm gnó, caithfear an t-ainm gnó seo a chlárú freisin faoin Acht 1963. Cuirtear de cheangal ar chomhpháirtíochtaí sonraí áirithe a thabhairt do Chláraitheoir na nAinmneacha Gnó (suite ag an CRO, Bóthar Uí Bhriain, Ceatharlach) tráth nach déanaí ná mí amháin ón ainm sin a ghlacadh. Is féidir leis an Aire Fiontar, Trádála & Nuálaíochta stop a chur le hainm a chlárú a cheapann sé/sí a bheith míchuibhiúil. Is féidir achomharc a chur isteach chuig an Ard-Chúirt sa chás seo.

Úsáidtear Foirm RBN1A chun iarratas a chur isteach ar ainm gnó a chlárú le haghaidh comhpháirtíochta teoranta, ar gá do na comhpháirtithe ar fad í a shíniú. Is féidir le comhpháirtí aonair an fhoirm a shíniú nuair a sholáthraíonn an sínitheoir ráiteas deimhnithe reachtúil. Is féidir iarratas ar chlárú a chur isteach go leictreonach. Eisítear deimhniú clárúcháin don iarrthóir agus ní mór é a thaispeáint in áit fheiceálach i bpríomháit ghnó an ghnólachta.

Nuair a bhíonn ainm gnó cláraithe ag gnólacht, bíonn cead fós ag gnólachtaí eile úsáid a bhaint as an ainm gnó sin. Is féidir tuilleadh faisnéise a fháil maidir le hainmneacha gnó a chlárú i mBileog Faisnéise Uimh. 14, “Clárú Ainmneacha Cuideachta”.

Tá na foirmeacha (agus na táillí comhdaithe a bhaineann leo) agus na bileoga faisnéise ar fad dá dtagraítear sa foilseachán seo le fáil ag www.cro.ie.

COMPANIES REGISTRATION OFFICE
Parnell House, 14 Parnell Square, Dublin 1

Lo Call: 1890 220 226
Tel: +353 1 804 5200 Fax: +353 1 804 5222
Email: info@cro.ie Web: www.cro.ie

AN OIFIG UM CHLÁRÚ CUIDEACHTAÍ
Teach Pharnell, 14 Cearnóg Pharnell, Baile Átha Cliath 1

Lóghlao: 1890 220 226
Fón: +353 1 804 5200 Faics: +353 1 804 5222
Ríomphost: info@cro.ie Láithreán: www.cro.ie